

Aan
de gemeenteraad

Datum 10 januari 2023
Zaaknummer 2022-0207256
Betreft Onderzoek naar PFAS in grond en water in moestuinen

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Mobiliteit, Milieu & Economie
Auteur: Karin van den Akker
E-mail: cem.van.den.akker@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Deadline
bij voorkeur op 10 januari in het college

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeente Dordrecht heeft opdracht gegeven aan Arcadis adviesbureau om onderzoek te doen naar de concentraties van PFAS in grond en water (slootwater, regenwater, grondwater) in twintig moestuinen in Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden. De resultaten zijn bekend en de raad wordt hierover geïnformeerd door een raadsinformatiebrief. Mondelinge toelichting volgt op 18 januari 2023 tijdens een algemene informatieavond voor inwoners en een raadsinformatiemoment op 24 januari 2023.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De gemeenteraad wordt actief geïnformeerd over de ontwikkelingen op het dossier Chemours en DuPont. Het is wenselijk om de raad te informeren voordat het rapport openbaar wordt.

Wat is de te delen informatie?

Eerder hebben wij u toegezegd om u op de hoogte te houden van de ontwikkelingen op het dossier Chemours en DuPont. In dit bericht informeren wij u over de voortgang van het moestuinonderzoek naar PFAS in de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden. Wij geven u bij deze een samenvatting van het onderzoek en de resultaten en wat dit betekent voor de moestuinen in Dordrecht.

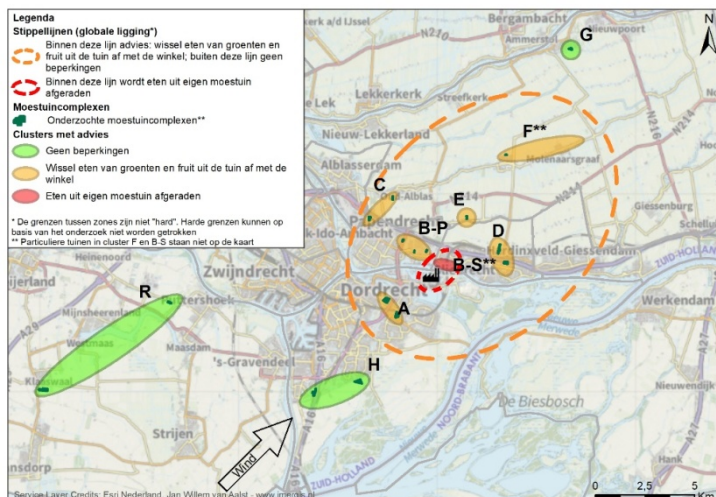
Het RIVM deed in 2021 en 2022, in onze opdracht onderzoek naar PFAS in groenten en fruit uit moestuinen in de gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Papendrecht en Molenlanden. In dezelfde moestuinen is ook grond en water uit de sloot, regentonnen en grondwater onderzocht op PFAS. Dit laatste onderzoek, dat in onze opdracht door adviesbureau Arcadis werd uitgevoerd is inmiddels ook afgerond. Het advies: alle moestuineigenaren kunnen regen- en kraanwater gebruiken voor het geven van water in de (moes)tuin. Niet iedereen kan slootwater gebruiken. Voor PFAS in grond en grondwater is er een relatie te leggen met PFAS in gewassen. Hoe hoger het PFAS in grond en grondwater, hoe hoger het PFAS in de gewassen. Niet alle gewassen nemen evenveel PFAS op, dus een eenduidige relatie met alle gewassen is niet te leggen. Grondwater wordt door de planten zelf opgenomen, dus daarvoor kan geen advies gegeven worden.

Adviezen grond en wateronderzoek in kaart

Op de kaart staan de gebieden waar onderzoek is gedaan. Met de kleuren rood, oranje en groen staat aangegeven welk advies geldt voor de moestuineigenaren. De gekleurde vakken zijn de onderzochte moestuinen. De gekleurde stippellijnen geven het advies voor alle inwoners die groenten/fruit uit de eigen tuin eten. Deze lijnen zijn **indicatief**; het is een inschatting van het gebied dat hetzelfde advies krijgt. Er is geen onderzoek gedaan buiten de moestuinen. Op basis van dat onderzoek en al eerder uitgevoerde bodemonderzoeken weten we genoeg om ook voor inwoners, die hun eigen tuin gebruiken als moestuin een advies te geven.

In de bemonsterde moestuinen in cluster B in Papendrecht zijn hogere waarden PFAS aangetroffen in slootwater. Dit is mogelijk te verklaren omdat de sloten daar enigszins afgesloten zijn zodat de doorstroming van het water niet zo veel plaatsvindt. Het PFAS wordt dan niet uitgespoeld. Voor de overige moestuinen is er een eenduidig advies te geven per gebied. Dit leidt tot het volgende advies per gebied (kleur):

- Rood (binnen de rode stippellijn):
Moestuin eigenaren hadden al het advies om geen groenten en fruit uit eigen tuin te eten. Dit kan wel bij het gebruik van bakken met nieuwe grond. Het nieuwe onderzoek vult daarbij aan: Moestuin eigenaren kunnen regen- en kraanwater gebruiken. Het gebruik van slootwater wordt afgeraden. Uit het onderzoek blijkt dat daar teveel PFAS in zit. Er zit meer PFAS in het grondwater dan in andere clusters, maar er wordt al aangeraden om in bakken te telen, zodat de planten het grondwater niet kunnen opnemen. In dit gebied en B-P werd in regentonnen iets meer PFOA aangetroffen. Dit lijkt te worden veroorzaakt doordat er nog oude tonnen staan waar PFOA aan de rand geplakt is. Deze moestuinen krijgen het advies om oude regentonnen die er al stonden toen er nog PFOA werd uitgestoten (tot 2012) te vervangen.
- Oranje (binnen de oranje stippellijn en buiten de rode stippellijn):
Moestuin eigenaren kunnen groenten en fruit uit de tuin eten, maar moeten dit wel afwisselen met groenten en fruit uit de winkel. Daar komen nu verschillende adviezen bij voor het water geven van de (moes)tuin, namelijk:
-*Moestuinen cluster B in Papendrecht (zie de letters B-P op het kaartje)*
Gebruik regen- en kraanwater. Gebruik niet te vaak slootwater, wissel dit af met regenwater. Ook het grondwater bevat iets meer PFAS in een enkele tuin. Dit leidt niet tot gebruiksadvies.
-*Overige moestuinen in oranje gebied*
Gebruik van regen-, kraan- en slootwater is veilig. Grondwater bevat niet teveel PFAS.
- Groen (buiten de rode en oranje stippellijn):
Moestuin eigenaren kunnen groenten en fruit uit de tuin eten. Ook kunnen ze regen-, kraan- en slootwater blijven gebruiken. Grond en grondwater is schoon genoeg om een moestuin op te gebruiken.

Resultaten van het grond- en wateronderzoek voor Dordrecht

Het gewasonderzoek, dat in september 2022 werd gepubliceerd door RIVM leidde tot een aantal adviezen voor moestuinen in de stad, het oranje gedeelte op bovengenoemde kaart. Deze moestuinverenigingen kregen het advies om niet jaarrond uit de tuin te eten, maar dit af te wisselen met groenten en fruit uit de supermarkt.

Het grond en wateronderzoek leidt voor de Dordtse moestuinen niet tot extra gebruikadviezen. Dat betekent niet, dat er geen PFAS in de bodem of het water zit; de grond en het grond-, sloot- en regenwater is schoon genoeg om te gebruiken.

Meer informatie

Inwoners van de vier gemeenten zijn van harte welkom op de inloopavond op 18 januari in De Lockhorst in Sliedrecht. Het adres is Sportlaan 1, 3364 AT. Er zijn twee inhoudelijk dezelfde inloopsessies waarin de projectgroep uitlegt wat er onderzocht is en hoe inwoners om kunnen gaan met grond en water in de (moes)tuin. De eerste sessie begint om 18.30 uur en de tweede om 19.30 uur. Beide sessies duren een uur.

Uw raad wordt mondeling nader geïnformeerd op de Dordtse Dinsdag, waarvoor een voorlopige datum, 24 januari 2023 is vastgelegd.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

De gemeenteraad krijgt op de Dordtse dinsdag 24 januari 2023 een mondelinge toelichting op het onderzoek en de resultaten van enkele leden van de projectgroep. Daar wordt ook ingegaan op de rol van de gemeenteraad in het beleid voor bodem.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

4 juni 2021: het besluit van vier gemeenten om een moestuinonderzoek uit te voeren naar PFAS in gewassen. In maart 2022 is besloten om dit onderzoek uit te breiden met een grond- en wateronderzoek in dezelfde tuinen om daarmee de relatie PFAS in gewas enerzijds en in grond/water anderzijds te kunnen leggen.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester